

MINISTARSTVO KULTURE

533

Na temelju članka 49. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara («Narodne novine», broj 69/99, 151/03 i 157/03) ministar kulture donosi

PRAVILNIK

O ARHEOLOŠKIM ISTRAŽIVANJIMA

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom propisuju uvjeti za obavljanje arheoloških istraživanja na području Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: istraživanje).

Članak 2.

Ovim Pravilnikom uređuju se istraživanja:

– površinski širih područja koja obuhvaćaju nalazišta arheološkog i kulturno-povijesnog značenja: arheološke zone i arheološka nalazišta (lokaliteti) i

– područja pojedinačnih arheoloških nalaza.

Odredbe ovoga Pravilnika odnose se i na istraživanja na morskom dnu i morskom podzemlju unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske te u rijekama i jezerima Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: podvodna istraživanja).

Članak 3.

Istraživanje u smislu ovoga Pravilnika podrazumijeva:

– arheološka iskopavanja: sustavno iskopavanje, zaštitno iskopavanje, revizijsko iskopavanje i sondažno iskopavanje,

– arheološke preglede terena: reambulaciju, rekognosciranje,

– nedestruktivne metode (aeroarheologija, geofizička istraživanja, georadarska istraživanja).

IZDAVANJE ODOBRENJA ISTRAŽIVANJA

Članak 4.

Istraživanje se može obavljati samo uz odobrenje konzervatorskog odjela Ministarstva kulture na čijem su području nalazišta ili nalazi, a za područje Grada Zagreba Gradskoga zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode u Zagrebu (u daljnjem tekstu: nadležno tijelo).

Podnositelj zahtjeva za odobrenje istraživanja u zahtjevu navodi podatke o:

- podnositelju zahtjeva;
- vrsti i metodologiji, mjestu, vremenu, opsegu, sadržaju i ciljevima istraživanja;
- stručnom voditelju;
- osobama koje sudjeluju u istraživanju;
- ronionicima s odgovarajućom stručnom i ronilačkom kvalifikacijom koja odgovara dubini ronjenja odnosno radilišta uz liječničku potvrdu o sposobnosti za profesionalna ronjenja i podatke o ronilačkoj opremi i instrumentima, za podvodna istraživanja, te
- mjestu privremene pohrane nalaza.

Zahtjevu treba priložiti:

- preslik rješenja Ministarstva kulture (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) sukladno članku 100. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara;
- dopuštenja propisana posebnim zakonima;
- potvrdu o osiguranim financijskim sredstvima i
- financijski plan istraživanja, konzervacije i restauracije nalazišta i nalaza.

ODOBRENJE SNIMANJA

Članak 5.

Fotografska, filmska, video i druga snimanja arheoloških nalazišta ili nalaza mogu se obavljati samo uz posebno odobrenje nadležnog tijela.

U odobrenju iz stavka 1. ovoga članka mora se navesti svrha u koju se snimljeni materijal može koristiti i eventualna ograničenja.

Osoba koja je dobila odobrenje za snimanje iz stavka 1. ovoga članka dužna je po završetku snimanja jednu kopiju snimljenog materijala s pripadajućom dokumentacijom predati nadležnom tijelu.

Za vrijeme istraživanja snimanja arheoloških nalazišta ili nalaza iz stavka 1. ovoga članka odobrava voditelj istraživanja.

STRUČNI VODITELJ I SUDIONICI ISTRAŽIVANJA

Članak 6.

Istraživanje vodi stručni voditelj.

Stručni voditelj mora biti državljanin Republike Hrvatske.

Stručni voditelj može biti osoba koja ima visoku stručnu spremu – diplomirani arheolog, iskustvo u organizaciji istraživanja, najmanje 12 mjeseci iskustva stečenog sudjelovanjem u terenskim istraživanjima, te rješenje Ministarstva sukladno članku 100. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Stručni voditelj podvodnog istraživanja mora, uz uvjete iz stavka 3. ovoga članka, imati i odgovarajuću ronilačku kategoriju (najmanje CMAS 3* ili drugu odgovarajuću kategoriju).

Članak 7.

U istraživanjima mogu sudjelovati domaće i strane fizičke i pravne osobe na temelju odobrenja nadležnog tijela.

Strane fizičke i pravne osobe mogu sudjelovati u istraživanjima ako imaju i dopuštenja propisana posebnim propisima te pod uvjetom uzajamnosti.

Zahtjev za sudjelovanje strane fizičke i pravne osobe podnosi stručni voditelj.

Članak 8.

Stručni voditelj dužan je svakodnevno biti nazočan na nalazištu.

U slučaju spriječenosti stručni voditelj dužan je imenovati jednog ili više zamjenika iz redova stručne ekipe koji ispunjavaju sve uvjete za stručnog voditelja.

Nazočnost stručnog voditelja ili zamjenika evidentira se u terenskom dnevniku.

Stručni voditelj dužan je omogućiti nadzor inspektorima zaštite kulturnih dobara te drugim ovlaštenim službenicima Ministarstva kulture.

Članak 9.

Stručni voditelj ili njegov zamjenik dužan je nadležnom tijelu bez odlaganja dostaviti pisano obrazloženje svake izmjene ili odstupanja od plana i programa radova istraživanja.

ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA

Članak 10.

Za arheološka istraživanja stručni voditelj dužan je osigurati:

– odgovarajuću opremu i instrumente za prostorno određenje i dokumentiranje nalazišta i nalaza;

- obavljanje iskopavanja prateći stratigrafsku strukturu nalazišta, što je potrebno i odgovarajuće dokumentirati;
- vođenje terenskog dnevnika u koji se unose svi podaci o istraživačkim radovima i dnevnim događajima koji su od značenja za istraživanje, vođenje nacrtna dokumentacije u odgovarajućim mjerilima, vođenje fotografske i filmske dokumentacije cijelog nalazišta i dijelova nalazišta te vođenje terenskog popisa pokretnih nalaza i uzoraka (u daljnjem tekstu: terenska dokumentacija);
- označavanje svakoga pojedinačnog nalaza ili grupe nalaza tako da oznaka sadrži detaljne podatke o mjestu i položaju gdje je nađen te vođenje dokumentacije o tome;
- privremenu zaštitu nalazišta do početka trajne konzervacije;
- privremenu pohranu nalaza, te
- uvjete tehničke zaštite, zaštite na radu, te zaštite u slučaju nesreće na radu u skladu s propisima i uobičajenim standardima struke.

PODvodna ISTRAŽIVANJA

Članak 11.

Kod podvodnih istraživanja stručni voditelj dužan je osigurati obilježavanje područja na kojem se obavlja istraživanje u skladu s posebnim propisima o obavljanju podvodnih djelatnosti.

Članak 12.

Stručni voditelj podvodnih istraživanja dužan je bez odgađanja izvijestiti nadležnu lučku kapetaniju o početku, prekidu, nastavljanju ili napuštanju radova.

KONZERVACIJA NALAZIŠTA I NALAZA

Članak 13.

Najkasnije u roku od 2 godine od završetka odobrenih terenskih radova mora se osigurati konzervacija nalazišta i nalaza, osim u slučaju složene konzervacije kada nadležno tijelo pisanim odobrenjem utvrdi rok za konzervaciju nalazišta i nalaza.

STRUČNO IZVJEŠĆE

Članak 14.

Stručni voditelj dužan je stručno izvješće te skraćeno stručno izvješće o provedenim istraživanjima podnijeti nadležnom tijelu u roku od 3 mjeseca od završetka istraživanja.

Ministarstvo ima pravo objaviti stručno izvješće, a dužno je objaviti skraćeno stručno izvješće u dogovoru s voditeljem istraživanja.

Preslik stručnog izvješća dostavlja se i ustanovi u kojoj su pohranjeni nalazi.

STRUČNO IZVJEŠĆE O ISKOPAVANJIMA

Članak 15.

Stručno izvješće o iskopavanjima mora sadržavati:

- pisani opis iskopavanja;
- smještaj nalazišta na kartografskoj podlozi mjerila 1:5 000 ili detaljnije i na katastarskoj podlozi, odnosno kod podvodnih istraživanja na kartografskim podlogama odgovarajućeg mjerila;
- tlocrt prostora iskopavanja i karakteristične profile iskopa u odgovarajućem mjerilu;
- izbor fotografija nalazišta prije, za vrijeme te po završetku iskopavanja;
- izbor fotografija nalaza, te
- približno potrebno vrijeme za eventualno prezentiranje nalazišta.

STRUČNO IZVJEŠĆE O PREGLEDIMA TERENA I DRUGIM ISTRAŽIVANJIMA

Članak 16.

Stručno izvješće o arheološkim pregledima terena te o istraživanju nedestruktivnim metodama mora sadržavati:

- pisani opis istraživanja i interpretaciju rezultata dobivenih nedestruktivnim metodama;
- smještaj nalazišta na kartografskoj podlozi mjerila 1:25 000 ili detaljnije, odnosno kod podvodnih istraživanja na kartografskim podlogama odgovarajućeg mjerila, te
- izbor fotografske dokumentacije s opisima.

IZNOŠENJE DOKUMENTACIJE, UZORAKA I NALAZA

Članak 17.

Iznošenje terenske dokumentacije u inozemstvo moguće je samo u kopiji i uz odobrenje nadležnog tijela.

Iznošenje uzoraka radi analize u inozemstvo kao i pokretnih nalaza moguće je samo uz odobrenje nadležnog tijela, a pod uvjetima propisanim Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Zahtjev za iznošenje može podnijeti stručni voditelj.

OBJAVLJIVANJE DOKUMENTACIJE I NALAZA

Članak 18.

Stručni voditelj sa svojim suradnicima ima isključivo pravo na prvu objavu dokumentacije i prikupljenih nalaza najkasnije 3 godine od dana završetka istraživanja.

Prva objava mora biti u Republici Hrvatskoj.

Po isteku roka iz stavka 1. ovoga članka stručni voditelj dužan je svu dokumentaciju i nalaze predati ustanovi koja je određena za trajnu pohranu nalaza.

Nadležno tijelo u slučaju složenih istraživanja koja traju više godina može odobriti osobama iz stavka 1. ovoga članka zadržavanje dokumentacije i nalaza i nakon proteka roka od 3 godine od dana završetka istraživanja, uz uvjet da redovito objavljuju preliminarne rezultate istraživanja, a najkasnije jednu godinu nakon završetka istraživačke kampanje.

Stručni voditelj je dužan po završetku istraživanja objaviti rezultate istraživanja i stručno obrađene nalaze, a u slučaju kada istraživanja traju duže od pet godina stručni voditelj dužan je svake pete godine objaviti rezultate istraživanja i stručno obrađene nalaze.

Članak 19.

Arheološka istraživanja koja nisu okončana objavom rezultata istraživanja i objavom stručno obrađenih nalaza u rokovima utvrđenim ovim Pravilnikom smatraju se nedovršenima.

U slučaju iz stavka 1. ovog članka nadležno tijelo može, na zahtjev, odobriti stručnu obradu nalaza.

U odobrenju nadležno tijelo određuje moguće trajanje stručne obrade te rok za objavu.

ODOBRENJE ZA NOVO ISTRAŽIVANJE

Članak 20.

Podnositelju zahtjeva za odobrenje i stručnom voditelju ne može se izdati odobrenje za drugo istraživanje dok ne ispune sve obveze iz prethodnog istraživanja određene ovim Pravilnikom.

Članak 21.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o uvjetima za obavljanje arheološkog istraživanja spomenika kulture na morskom dnu ili morskom podzemlju unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 94/98).

Članak 22.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 612-08/04-01-591

Urbroj: 532-10-01/1-05-01

Zagreb, 22. veljače 2005.

Ministar
mr. sc. Božo Biškupić, v. r.